

§ 221

Diariernr: KS-2022/00850

Förslag till planeringsdirektiv för 2024 och plan för 2025-2027**Beslut**

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2024 till berörda nämnder och bolag

att berörda nämnder och bolag anmodas lämna yttrande över stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2024 senast den 24 mars 2023 i enlighet med fastställd anvisning (bilaga 1).

att paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv för 2024. Ett stort antal tjänstepersoner verksamma i kommunens förvaltningar och bolag har på olika sätt deltagit i beredning av förslaget till planeringsdirektiv.

Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv föreslås överlämnas till berörda nämnder och bolag för yttrande.

I planeringsdirektivet ingår program för de inriktningsmål som kommunfullmäktige fastställde i juni 2022. I förslaget ingår även förslag till ekonomisk totalram, fördelningsbar ram samt förslag till ekonomiska ramar för kommunens nämnder.

De ekonomiska prognoserna för 2024 är behäftade med stor osäkerhet. Hur inflationen och ränteläget utvecklas bedöms avgörande för hur

lågkonjunkturen och därmed de ekonomiska förutsättningarna kommer att utvecklas. Enligt SKR och regeringen bedöms Umeå kommuns intäkter i form av skatter, statsbidrag och utjämning öka även under 2024 men med en väsentligt lägre ökningstakt 2023 och 2024 än föregående period. Skatteunderlagsprognosen den 15 december innebar dock en förbättring jämfört med tidigare prognoser för 2024 på grund av att 2022 ser ut att generera ett högre skatteunderlag än vad tidigare prognoser visat, vilket ger effekt även på skatteintäkterna för 2023 och 2024.

Samtidigt prognosticeras kommunens kostnader på grund av den fortsatt höga inflationen öka markant under 2023 och 2024. Bedömningen är att inflationsökningstakten bromsas under 2023 och att kostnadsläget då stabiliseras på en väsentligt högre nivå än under inledningen av 2022. Bedömningen av inflationsutvecklingen är dock behäftad med stor osäkerhet.

Med nuvarande skattesats och under förutsättning att nuvarande prognoser från regering och SKR håller, beräknas Umeå kommuns ekonomiska totalram öka med 1,74 mdr kronor mellan 2023 och 2027.

Den kraftiga inflationen påverkar pensionskostnaderna i mycket hög grad. Enligt SKR:s prognos fördubblas pensionskostnaderna för kommunerna under 2023 och 2024, för att sedan minska när inflationen bedöms avta. För att hantera de kraftigt och tillfälligt ökade pensionskostnaderna är utgångspunkten i planeringsdirektivet att tillfälligt sänka resultatkravet till 0,5 procent 2024. Detta för att mildra en mycket kraftig och tillfällig inbromsning i kommunens verksamheter. De mycket osäkra tiderna kräver dock att kommunen har en buffert, varför halva resultatkravet föreslås kvarstå för 2024. Om förändringen av skatteintäkterna visar sig bli lägre för 2024 än snittet de senaste 10 åren, finns möjlighet att nyttja kommunens resultatutjämningsreserv (RUR) i samband med årsbokslutet om balanskravsresultatet är negativt, och därmed undvika återställningskrav.

Förslaget på planeringsdirektiv innebär sammantaget att efter reservering för kommungemensamma kostnader såsom kollektivtrafik, pensionsavsättning, avskrivningar med mera beräknas kommunens fördelningsbara ram öka med 3,6 procent mellan 2023 och 2024, inklusive

tillfälligt sänkt resultatkrav. Förslaget innebär att baserat på nuvarande skattesats och prognos över skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt tillfälligt sänkt resultatkrav kan kommunfullmäktige avsätta 278,3 mnkr till kommunens nämnder och verksamheter för 2024 utöver 2023 års budget. Förslaget till fördelningsbar ram innefattar i enlighet med riktlinjerna en fördelningsreserv motsvarande 0,6 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (55,0 mnkr) för att möjliggöra sådana ekonomiska överväganden och prioriteringar som respektive politiskt parti finner önskvärda och/eller nödvändiga.

Förslaget till uppräkningsramar för 2024 baseras på senaste fullmäktigebeslut om budget för Umeå kommun med en procentuell uppräkning motsvarande respektive nämnds andel i kommunfullmäktiges senaste budgetbeslut.

Det förslag som nu upparbetats av stadsledningskontoret lämnas i enlighet med riktlinjerna för kommunens planeringsprocess till kommunens nämnder och bolag för yttrande. Förslaget tillsammans med inkomna yttranden kommer därefter att sammanställas och överlämnas till de politiska partierna som har att enskilt eller tillsammans i olika konstellationer lägga fram förslag till planeringsdirektiv och budget inför demokratiskt fastställande i kommunfullmäktige i juni 2023.

Ärendebeskrivning

Nämnder och bolags yttrande i enlighet med kommunstyrelsens anvisning ska vara lämnad till KS diarium senast den 24 mars 2023.

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv för 2024.

Det här är andra gången Umeå kommuns nya planeringsprocess provas skarpt. Umeå kommuns planeringsprocess ska utformas så att processen:

- ger tid för analys, dialog och faktainhämtning
- utgår från prognos över tillgängliga medel
- ökar fokus på nämnders och bolags grunduppdrag/ändamål
- främjar effektiv användning av de medel kommunen förfogar över
- skapar förutsättningar för långsiktighet
- främjar samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen

- är transparent och att vägval/beslut är spårbara i efterhand

Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv baseras på av kommunfullmäktige beslutat planeringsdirektiv för 2023 (dvs senaste tillgängliga beslut om skattesats, inriktningsmål/program, utdelningskrav, finansiella mål, personalpolitiska mål etc) samt andra kommunfullmäktigebeslut som är av väsentlig karaktär i ett planeringshänseende.

Avgränsning

Den anvisning som nu överlämnas till nämnder och bolag riktar sig till Kommunstyrelsen samt de tio nämnder som är specifika för Umeå kommun, dvs Byggnadsnämnden, Fritidsnämnden, För- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Individ- och familjenämnden, Kulturnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Personalnämnden, Tekniska nämnden och Äldrenämnden.

De fyra nämnder som är gemensamma med andra kommuner (Brand- och räddningsnämnd, Överförmyndarnämnd, IT-kapacitetsnämnd och Personaladministrativ nämnd) omfattas ej av anvisningen i detta skede. Dessa hanteras i särskild ordning efter dialog med andra berörda kommuner.

Valnämnd, Kommunrevision och Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott är även de undantagna från anvisningen men kan om de så vill lämna yttrande i enlighet med anvisning för berörda nämnder.

Kommunens helägda bolag omfattas av delar av fastställd anvisning. De kommunala bolagens yttrande sammanställs med fördel av Umeå kommun företag inför överlämnande till KS diarium.

Övriga majoritetsägda och delägda bolag hanteras inom befintliga ägarsamråd.

Kommunstyrelsen har utifrån sina samordnande roller i uppdrag att yttra sig över de kommungemensamma poster som fastställs av

kommunfullmäktige

Personalnämnden har utifrån sitt specifika ansvar för kommunens personalpolitik i uppdrag att yttra sig över personalpolitiska mål och eventuella förändringar i lönestruktur.

Beslutsunderlag

Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2024 inkl bilagor

Tidigare fastställda och expedierade anvisningar

Anvisningar för nämndernas förslag till investeringar 2023–2027

Beredningsansvariga

Anette Sjödin
Urban Blomdahl
Sara Nordström
Lina Renfors
Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslut med beslutsunderlag ska skickas till

Samtliga nämnder
JUSK
Kommunrevisionen
UKF och samtliga helägda bolag